

Výpomoc při přípravě pokrmů (kód: 65-005-E)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Gastronomie, hotelnictví a turismus (kód: 65)
Týká se povolání:	Pomocný pracovník v pohostinství
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	2

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Volba postupu práce, potřebných surovin a zařízení pro přípravu pokrmů	2
Přejímka potravinářských surovin	2
Příprava teplých nápojů	2
Ošetřování a skladování nápojů	2
Nakládání s inventářem	2
Skladování potravinářských surovin	2
Příprava pokrmů pro rychlé občerstvení	2
Zpracování a úprava polotovarů	2
Výroba těst, kvasů a hmot pro pekařské výrobky	2
Výpomoc při výrobě jídel	2
Obsluha technologických zařízení v provozu	2
Čištění zařízení a výrobních prostor	2
Provádění hygienicko-sanitační činnosti v potravinářských provozech, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.08.2007 do: 01.02.2012

Kritéria a způsoby hodnocení

Volba postupu práce, potřebných surovin a zařízení pro přípravu pokrmů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Příprava pracoviště na provoz - zhodnotit funkčnost a připravenost pracoviště	Praktické předvedení
b) Přejít úkoly podle pracovních plánů	Praktické předvedení
c) Dodržovat posloupnost prací a časový harmonogram	Praktické předvedení
d) Zvolit vhodný technologický postup pro přípravu zadaného pokrmu	Praktické předvedení + slovní zdůvodnění
e) Vybrat a použít vhodné suroviny pro připravovaný pokrm	Praktické předvedení
f) Zvolit a připravit k provozu vhodná technologická zařízení pro daný účel	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Přejímka potravinářských surovin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Senzoricky posoudit nezávadnost a kvalitu surovin	Praktické předvedení
b) Kontrolovat deklarovaný druh surovin a gramáž	Praktické předvedení + metrologicky
c) Vyhotovit doklad o převzetí zboží	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Příprava teplých nápojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Volit vhodné a kvalitní suroviny v požadovaném množství	Praktické předvedení + slovně
b) Připravovat teplé nápoje běžně zařazené na nápojovém lístku	Praktické předvedení
c) Používat adekvátní technologické vybavení	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Ošetřování a skladování nápojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozlišovat jednotlivé druhy nápojů	Slovní vysvětlení
b) Skladovat a ošetřovat nápoje podle jejich druhů	Slovní vysvětlení + praktické předvedení
c) Používat adekvátní technologická zařízení při ošetřování a skladování nápojů	Praktické předvedení + slovní vysvětlení

Je třeba splnit všechna kritéria

Nakládání s inventářem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Používat inventář v souladu s jeho určením	Praktické předvedení
b) Vést evidenci inventáře, vést záznamy o pohybu inventáře	Písemně nebo slovně vysvětlit
c) Ošetřovat a udržovat inventář	Praktické předvedení
d) Zabezpečit a uskladnit inventář po ukončení provozu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Skladování potravinářských surovin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Skladovat a ošetřovat potravinářské suroviny podle hygienických norem	Praktické předvedení + slovně
b) Kontrolovat a převzít požadované suroviny	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria

Příprava pokrmů pro rychlé občerstvení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržet technologický postup přípravy pro daný pokrm (dobu přípravy, teplotu a množství surovin podle receptur)	Praktické předvedení
b) Připravit pokrm s typickými požadovanými vlastnostmi a úpravami	Praktické předvedení
c) Provést úpravu a estetizaci pokrmu, kontrolu kvality a sensoricky zhodnotit pokrm před expedicí	Praktické předvedení
d) Použít technologické vybavení určené pro tepelnou úpravu pokrmů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Zpracování a úprava polotovarů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zpracovávat polotovary v souladu s jejich určením a technologickým postupem úpravy	Praktické předvedení
b) Použít odpovídající technologické vybavení	Praktické předvedení
c) Připravit pokrm z polotovarů ke konzumaci	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Výroba těst, kvasů a hmot pro pekařské výrobky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit těsto podle zvoleného technologického postupu ze surovin nebo polotovarů v požadované kvalitě a kvantitě	Praktické předvedení
b) Tvarovat těsto do požadovaného tvaru v souladu s technologickým postupem	Praktické předvedení
c) Provést tepelnou úpravu knedlíků v souladu s technologickým postupem	Praktické předvedení
d) Kontrolovat jakost knedlíků	Praktické předvedení
e) Zabalit nebo expedovat hotové výrobky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Výpomoc při výrobě jídel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést předběžnou přípravu surovin	Praktické předvedení
b) Zpracovat mechanicky vybrané suroviny pro výrobu pokrmů (krájení, hnětení, šlehání, mixování, porcování atd.)	Praktické předvedení
c) Spolupracovat při přípravě konkrétních zadaných pokrmů (dodržovat technologický postup přípravy pro daný pokrm, dobu přípravy, teplotu a množství surovin podle receptur)	Praktické předvedení
d) Připravit pokrm s typickými požadovanými vlastnostmi a připravit ho k expedici podle pokynů	Praktické předvedení
e) Použít vhodné technologické vybavení určené pro tepelnou úpravu pokrmů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Obsluha technologických zařízení v provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit za dodržení bezpečnostních zásad technologická zařízení k provozu	Praktické předvedení
b) Bezpečně používat technologická zařízení v souladu s jejich určením	Praktické předvedení
c) Obsluhovat kuchyňské stroje a zařízení	Praktické předvedení
d) Obsluhovat zařízení na tepelnou úpravu pokrmů	Praktické předvedení
e) Obsluhovat čisticí a mycí zařízení	Praktické předvedení
f) Obsluhovat chladicí a mrazicí zařízení	Praktické předvedení
g) Ošetřit a zabezpečit kuchyňská zařízení po ukončení provozu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Čištění zařízení a výrobních prostor

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Čistit výrobní zařízení včetně jejich příslušenství	Praktické předvedení
b) Provádět úklid a čištění výrobních prostor a příslušenství	Praktické předvedení
c) Používat čisticí prostředky v souladu s jejich určením	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v potravinářských provozech, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat hygienu osobní a hygienu práce v průběhu pracovních činností	Praktické předvedení
b) Během provozu i po jeho ukončení dodržovat sanitační řád	Praktické předvedení
c) Provést úklid pracoviště po ukončení provozu v souladu s hygienickými požadavky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Všechny osoby, které se přímo zúčastní zkoušky, musí mít platný zdravotní průkaz pro práci v potravinářství.

Jednotlivá kritéria se ověřují uvedenými nástroji hodnocení a zaměřují se buď na proces, nebo na výsledek (zřídka i na oboje).

Uchazeči bude zadána příprava konkrétních činností a úkolů při přípravě pracoviště, předběžné přípravě a výrobě konkrétních pokrmů, které si autorizovaná osoba předem připraví a rozpracuje podle kritérií.

Uchazeč připraví pracoviště a potřebný inventář a suroviny. Uchazeči bude zadána příprava konkrétních pokrmů teplé (studené) kuchyně, jejichž přípravu realizuje - vyrobí zadaný pokrm a teplý nápoj podle technologického postupu a připraví je k výdeji. Bude proveden úklid pracoviště a údržba inventáře a technologických zařízení.

Po celou dobu hodnocení je sledováno dodržování hygienických předpisů, předpisů bezpečnosti práce a techniky obsluhy, dodržování časového harmonogramu.

Při hodnocení hotového pokrmu se provede ochutnávka, budou posouzeny požadované typické vlastnosti. Bude provedena kontrola kvality, hmotnosti a pokrm bude senzoricky zhodnocen.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o zkoušce. Pro zápis hodnocení jednotlivých kritérií lze použít různé značky, ale výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít "vyhověl" nebo "nevyhověl" v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď "vyhověl", pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo "nevyhověl", pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl. Konečné hodnocení uchazeče probíhá na základě těchto návrhů podle § 18 odst. 7 zákona č. 179/2006 Sb.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí mít nejméně střední vzdělání s maturitní zkouškou a současně musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

Střední vzdělání s výučním listem + maturitní zkouška a alespoň 5 let praxe ve funkci mistra (vedoucího) provozu nebo úseku zahrnujícího pracoviště s činnostmi předmětné kvalifikace, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku v oboru gastronomie, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti gastronomie a alespoň 5 let praxe ve funkci mistra (vedoucího) provozu nebo úseku zahrnujícího pracoviště s činnostmi předmětné kvalifikace, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vyšší odborné vzdělání v oblasti gastronomie, hotelnictví a alespoň 5 let praxe ve funkci mistra (vedoucího) provozu nebo úseku zahrnujícího pracoviště s činnostmi předmětné kvalifikace, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na potravinářskou technologii, veterinární hygienu, gastronomii, zemědělství + alespoň 5 let praxe ve funkci mistra (vedoucího) provozu nebo úseku zahrnujícího pracoviště s činnostmi předmětné kvalifikace, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba musí mít zdravotní průkaz pro práci v potravinářství
- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci dle příslušných ustanovení dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), musí absolvovat přípravu zaměřenou na uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, nebo přípravu zaměřenou na základní znalosti v oblasti pedagogických věd s těžištěm v problematice zkoušení v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestné prohlášení).
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zaslání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestné prohlášení).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Prostory a přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům

Vhodné pracovní oblečení

Příjemky, výdejky zboží a surovin

Běžný inventář a vybavení výrobního střediska

Receptury pro výrobu teplých pokrmů nebo jiné receptury

Suroviny pro přípravu pokrmů

Technologické vybavení kuchyně - např. zařízení pro opracování a zpracování surovin (kráječe, škrabky, zařízení pro mísení surovin - šlehače, hnětače, zařízení pro tepelné zpracování a úpravu pokrmů - sporáky, chladič a mrazicí zařízení apod.)

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je do 5 minut.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných výrobků rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard byl zpracován ve spolupráci s oborovou skupinou gastronomie, hotelnictví, turismus při NÚOV, sekci pro NSK, jejímiž členy jsou zástupci následujících organizací:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Asociace hotelů a restaurací ČR

Asociace kuchařů a cukrářů ČR

Česká barmanská asociace

Asociace sommelierů ČR

SOU gastronomie Praha 10

Střední hotelová škola Praha 10

Střední škola hotelnictví a gastronomie, Frenštát p. Radhoštěm, příspěvková organizace

Národní ústav odborného vzdělávání